

**Global uppvärmning till resurskonflikt?  
Arktis djuphavsgrubvrytning och institutionernas konfliktförebyggande  
förhållningssätt i en bubblande intressekonflikt**



# Abstract

This paper examines the self-published materials of three different Arctic institutions (the Arctic Council, the Law of the Sea Convention, and the Inuit Circumpolar Council) related to deep-sea mining in order to get an understanding of how these institutions approach conflict prevention within the context of the interest conflict that is present in the Arctic. By applying environmental diplomacy theory to the materials and adopting a fluid perspective derived from liquid institutionalization theory, the study finds that Arctic institutions generally have a positive stance toward conflict prevention in a hypothetical context. However, there is a noted variation in the prioritization and motivations for incorporating conflict prevention values into practice, as a consequence of the fluid institutional foundation in the Arctic. Through the work's choice of limitations, perspectives and scientific theories, the work thus applies a modern diplomatic approach to a non-traditional conflict, which places the work in the peace and conflict science research field despite the conflict's lack of direct violence.

*Nyckelord:* Liquid institutionalization, Environmental diplomacy, konfliktförebyggande, Arktiskt djuphavs gruvdrift, Intressekonflikt, Naturresursförvaltning, Miljöavtalsförhandling,

*Antal ord:* 9 712

# Innehållsförteckning

<b>1 Inledning</b> .....	<b>6</b>
1.1 Problemformulering och syfte.....	7
1.1.2 Frågeställning.....	7
1.2 Definitioner.....	8
1.2.1 Konflikt.....	8
1.2.2 Arktis.....	8
1.2.3 Institution.....	8
1.2.4 Konfliktförebyggande.....	9
1.2.5 Aktör.....	9
1.3 Bakgrund.....	10
1.3.1 Den institutionella grunden för Arktisk styrning.....	10
1.3.1.1 Det arkriska rådet.....	10
1.3.1.2 FNs Havsrättskonvention (UNCLOS).....	11
1.3.1.3 The Inuit Circumpolar Council (ICC).....	12
1.3.2 Äganderätten till Arktis och dess resurser.....	13
1.3.3 Djuphavsgruvdrift som industri och dess institutionalisering internationellt.....	14
1.4 Tidigare forskning.....	15
1.4.1 Tidigare forskning på djuphavsgruvbrytning i Arktis.....	16
1.4.2 Tidigare forskning på konfliktförebyggande inom intressekonflikter.....	17
1.5 Avgränsningar.....	18
1.5.1 Geografiskt område.....	18
1.5.2 Intressekonfliktens fokus.....	18
1.5.3 Konfliktförebyggandets forum.....	18
1.6 Disposition.....	19
<b>2 Teori</b> .....	<b>20</b>
2.1 Liquid institutionalization.....	20
2.2 Environmental Diplomacy.....	20
<b>3 Metod</b> .....	<b>22</b>
3.1 Forskningsdesign och metod.....	22
3.2 Material.....	23
3.2.1 Koncept.....	24
3.2.1.1 Konfliktförebyggande.....	24
3.2.1.2 Relations och alliansbyggande.....	24
3.2.1.3 Avtalsförhandling.....	25
3.2.1.4 Miljöavtalsförvaltning.....	25
3.3 Källkritik.....	25
3.3.1 Etik.....	26
<b>4 Analys</b> .....	<b>27</b>
4.1 Arktiska rådet.....	27
4.1.1 Relations och alliansbyggande.....	27
4.1.2 Avtalsförhandling.....	28

4.1.3 Miljöavtalsförvaltning.....	29
4.1.4 Konfliktförebyggande.....	29
4.2 FNs Havsrättskonvention.....	30
4.2.1 Konfliktförebyggande.....	30
4.2.2 Relations och alliansbyggande.....	30
4.2.3 Avtalsförhandling.....	31
4.2.4 Miljöavtalsförvaltning.....	31
4.3 The Inuit Circumpolar Council.....	32
4.3.1 Konfliktförebyggande.....	32
4.3.2 Relations och alliansbyggande.....	32
4.3.3 Avtalsförhandling.....	33
4.3.4 Miljöavtalsförvaltning.....	34
5 Diskussion.....	35
6 Slutsatser.....	39
7 Referenser.....	41

# 1 Inledning

År 2007 placerade en rysk ubåt nationens flagga 4 271 meter under Nordpolen på Arktiska havets botten. Aktionen kommenterades senare av en rysk tjänsteman med orden "Vårt land förblir ledande i erövrandet av Arktis" och markerade därmed ett tydligt skifte inom det politiska klimatet i Arktis. Genom denna aktion fasade Ryssland in Arktis i en ny fas av politisk debatt, vilket delvis har karaktäriserats av politiska och militära spänningar mellan Arktis angränsande nationer, men som även har karaktäriserats av det så kallade "loppet om resurser". "Loppet" eller den kamp som har uppstått kring Arktis naturresurser har blivit allt mer aktuell de senaste åren i takt med att Arktis isar smälter och dess tidigare utforskade och otillgängliga naturresurser exponeras för världen.<sup>1</sup>

Den globala uppvärmningens konsekvenser på den arktiska isen har således placerat området i det globala rampljuset, där området har blivit centrum för debatt kring både klimatförändring och ekonomiska möjligheter.<sup>2</sup> Samtidigt speglar sig andra effekter av den globala klimatförändringen i Arktis då globala företags behov av vitala metaller och mineraler, för att kunna genomföra den gröna omställningen, har vänt deras ögon mot Arktis och potentialen för djuphavsgruvdrift som de smältande isarna har öppnat upp. Detta ger upphov till en intressant intressekonflikt mellan förespråkare för och emot en etablering av djuphavsgruvdrift i området, där skeptiker till en sådan operation menar att Arktis havsbotten förblir "närmare än månen men mindre kartlagd än Mars".<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 333

<sup>2</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*.

<sup>3</sup> Malcolm R. Clark, Jennifer M. Durden, Sabine Christiansen. Environmental Impact Assessments for deep-sea mining: Can we improve their future effectiveness?

## 1.1 Problemformulering och syfte

Arktis smältande isar och det potential för djuphavsgruvbrytning som klimatförändringarna har bidragit med har således onekligen öppnat upp för en intressant intressekonflikt. Eftersom debatten kring djuphavsgruvbrytning i nuläget till stor del fokuserar på huruvida en sådan gruvdrift bör existera eller inte, samt till vilken utsträckning området bör utforskas, leder dessa ämnen naturligt in temat av djuphavsgruvbrytning i Arktis på ett institutionellt spår. Det är således denna infallsvinkeln som arbetet kommer att anamma för att analysera fallet.

Arbetet ämnar därmed att undersöka hur Arktis olika institutioner förhåller sig till diplomatiska koncept för att förebygga konflikter mellan aktörer som har åtskilliga intressen angående djuphavsgruvdriften i området. Syftet med detta är delvis att belysa en konflikt som är extremt relevant i skrivande stund och som har ett stort framtidspotential både i aspekter av konflikt men även i aspekter av klimatförändringsdebatt och ekonomisk tillväxt. Men som trots detta får väldigt lite uppmärksamhet både i traditionell media samt inom forskningsvärlden. Utöver detta är även syftet att ge ett alternativt perspektiv på både konflikten i sig, som traditionellt belyses ut antingen ett biologiskt eller ekonomiskt perspektiv. Men även till fredsforskningen i stort som sällan belyser institutionaliseringens konfliktförebyggande förmågor/vikt i konflikter som inte räknas som postkonfliktuella och ännu mindre belyser åtskilliga intressen kopplat till resurser som en möjlighet till konfliktförebyggande (en fredsprocess) snarare än en risk för konflikt (en konfliktprocess). Vidare ämnar arbetet att presentera en övergripande bild av hur institutionernas förhållningssätt till ämnet ser ut, vilket innebär att arbetet inte ämnar att jämföra eller rangordna institutionernas konfliktförebyggande värderingar. Istället syftar arbetet till att identifiera institutionernas förhållningssätt genom materialet och sedan se hur deras förhållningssätt samspelar eller förhåller sig till varandra i den större arktiska kontexten.

### 1.1.2 Frågeställning

För att belysa ett brett spektrum av aspekter inom intressekonflikten kring Arktis djuphavsgruvdrift samt ge en röd tråd genom analyserandet av institutionernas material så kommer följande forskningsfråga att besvaras:

- **Hur förhåller institutionerna i Arktis sig till konfliktförebyggande koncept inom intressekonflikten kring djuphavsgruvdriften?**

## 1.2 Definitioner

### 1.2.1 Konflikt

Inom uppsatsen så kommer ordet konflikt att användas för att referera till den intressekonflikt som har uppstått i Arktis. "Konflikt" refererar i detta fall således inte till utövandet av någon form av fysiskt eller militärt våld, utan snarare till den spänning som uppstår mellan parter som har skilda intressen, viljor eller behov gällande organiseringsprocessen, beslutsprocessen samt institutionaliseringsprocessen kopplad till Arktis djuphavsgruvdrift.<sup>4</sup> En konflikt i detta fall kan således definieras som spänningar, icke fysiska aggressioner och motstånd som uppstår mellan aktörer när en eller flera parternas behov eller intressen inte möts.<sup>5</sup>

### 1.2.2 Arktis

Begreppet Arktis kommer att användas för att referera till ett kulturellt och politiskt område runt det Arktiska havet snarare än ett strikt geologiskt område. Inom definitionen för uppsatsen så kommer Arktis att referera till både det arktiska havet, men även till de landmassor som befinner sig inom havet samt angränsande till dess kustlinjer. Arktis inkluderar således inte bara geografiskt begränsade ytor utan även huvudaktörer, subaktörer samt institutioner som alla verkar inom det geografiska området och som har en stark identitet kopplat till detta.<sup>6</sup>

### 1.2.3 Institution

Definitionen för vad en institution är inom arbetet är hämtad från Jan Van Tatenhoves teori om Liquid institutionalization vilket är en av de huvudsakliga teorierna som arbetet utgår ifrån. Enligt Van Tatenhoves definition så är en institution organiserade strukturer eller

---

<sup>4</sup> Siedschlag Alexander. Political Institutionalization and Conflict Management in the New Europe: Path-Shaping for the Better or Worse?

<sup>5</sup> Avi Ben-Bassat. Conflicts, Interest Groups, and Politics in Structural Reforms. sida 937-940

<sup>6</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 313-314



plattformar där normer, värderingar, roller, uppfattningar samt olika sätt att interagera skapas och stabiliseras i mer eller mindre fasta mönster av regler, organisatoriska strukturer eller traditionella institutioner.<sup>7</sup>

#### 1.2.4 Konfliktförebyggande

Definitionen för begreppet konfliktförebyggande eller konfliktförebyggande arbete utgår vidare från teorin om Environmental Diplomacy och är mer specifikt baserad på Susskind Lawrence's definition av Environmental Diplomacy. Lawrence menar att Environmental Diplomacy är en blandning av idéer och teman vars mål är att uppnå praktiska avtal. Vilket ämnar att förbättra konfliktförebyggandet inom klimatkonflikter samt bidra med förbättrade relationer mellan aktörer som har åtskilliga åsikter inom klimatrelaterade frågor. Detta innebär att inom uppsatsen så refererar konfliktförebyggande till all typ av arbete eller värderingar som yttras eller genomförs med kopplingar till koncept som är framträdande inom Environmental Diplomacy.<sup>8</sup>

#### 1.2.5 Aktör

Inom arbetet så förekommer även begreppet aktör vilket i detta fall inkluderar en bred variation av olika typer av konstellationer. En aktör i detta fall innefattar alla olika typer av organiserade konstellationer av människor som har en stark koppling till djuphavsgruvbrytningen i Arktis och som har uttalade intressen inom gruvbrytningen. Inom denna definition så inkluderas därmed bland annat kommersiella företag, internationella investerare, stater, NGOs och etniska communities. Detta innebär att en aktör inom arbetet inte automatiskt är synonymt till en stat.

---

<sup>7</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 11-36

<sup>8</sup> Susskind Lawrence E. 'What Is This Book About?'. *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements*

## 1.3 Bakgrund

### 1.3.1 Den institutionella grunden för Arktisk styrning

Styrningen av Arktis är i sin natur både bindande samt icke bindande och består av en blandning mellan bilaterala, multilaterala och internationella överenskommelser. Regionen saknar även en ensam övergripande maktutövande institution. Styrningen är således snarare definierad av institutioner som utövar ett "soft power approach" till styrning med en hög prioritering av de angränsande staternas suveränitet. Generellt sett är det staternas egna lagar som är bindande inom statens exklusiva ekonomiska zon (EEZ) varav internationell lag styr inom internationellt vatten.<sup>9</sup> Van Tatenhoves skriver angående institutionsdynamiken i Arktis att "Den samtida institutionella miljön i Arktis är mycket komplicerad, politiserad och fragmenterad. Den består både av formella och informella institutioner, var och en med sina egna ansvarsområden och intressen."<sup>10</sup> tt citat som ger en inblick i grunden för institutionernas arbete. Vidare presenteras de tre Arktiska institutioner som arbetet har valt att fokusera på och hur deras koppling till djuphavsgruvdriften ser ut i nuläget.

#### 1.3.1.1 Det arktiska rådet

Det Arktiska rådet är ett multilateralt forum för samarbete på hög nivå angående frågor som berör den arktiska regionen bestående av åtta medlemsstater (Kanada, Danmark (inklusive Grönland), Ryssland, USA, Sverige, Finland, Norge och Island), inklusive sex organisationer vilket representerar regionens olika ursprungsbefolkningar.<sup>11</sup> Den huvudsakliga funktionen med rådet är att förespråka samarbete, koordination och interaktion mellan Arktiska stater, ursprungsbefolkningar och medborgare inom frågor som främst berör hållbar utveckling och miljöskydd.<sup>12</sup> Inkluderingen av dessa permanenta icke-statliga aktörer är något som gör rådet unikt och som även speglas i institutionens arbetsstrategi. Här har institutionen en historia av att inkorporera icke-Arktiska stater, expertgrupper, mellanstatliga och interparlamentariska

---

<sup>9</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 322-323

<sup>10</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 37-40

<sup>11</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 326

<sup>12</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*.

organisationer samt NGOs i institutionens arbete där rådet fastställer en bredare kompetens som potentiellt bidragsgivande.<sup>13</sup>

För att hantera frågor gällande djuphavsgruvbrytningen i Arktis så tilldelade rådet 2017 hanteringen av ämnet till programmet PAME (Protection of Arctic marine environment) vilket är en av sex "working groups" inom institutionen.<sup>14</sup> Trots PAMEs närvaro och ansvar inom hanteringen av djuphavsgruvbrytningsrelaterade frågor så är det dock relevant att påpeka att de i nuläget enbart arbetar med ett aktivt projekt där djuphavsgruvbrytning diskuteras. Detta projekt fokuserar på hantering av restavfall från alla gruvbrytningsoperationer i Arktis men där PAME specifikt pekar ut djuphavsgruvdrift som inkluderade i avfallshanteringen.<sup>15</sup> De bedriver således inget projekt i nuläget (åtminstone inte som de har publicerat någon rapport om för anmälheten) där aktörerna inom intressekonflikten får en plattform att diskutera djuphavsgruvdrift specifikt.<sup>16</sup>

#### 1.3.1.2 FNs Havsrättskonvention (UNCLOS)

Havsrättskonventionen upprättades av de förenta nationerna 1982 och arbetar idag med syftet att säkerställa fredlig, kooperativ och lagligt definierad användning av haven och dess resurser vilket ämnar att verka till mänsklighetens individuella och gemensamma fördelar. Grunden till UNCLOS uppkom ur ett brådskande behov av en effektiv internationell regim som kunde hantera frågor om havet och havsbotten vilket befann sig utanför en klart definierad nationell jurisdiktion.<sup>17</sup> Ett behov som idag upplever inte bara ett fortsatt behov utan även ett ökat behov av som konsekvens av den globala uppvärmningen och nya tekniker för naturresursutvinning till havs.<sup>18</sup>

FNs havsrättskonvention utgör således det internationella lagliga ramverket för mänskligt bruk av havet och havsbotten bortom och inom den EEZ som stater har rätt till enligt konventionen.<sup>19</sup> Således tillhandahåller UNCLOS som intuition den konstitutionella grunden

---

<sup>13</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 37-40

<sup>14</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*

<sup>15</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Marine and coastal mineral extraction*.

<sup>16</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*

<sup>17</sup> United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.

<sup>18</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 313-316

<sup>19</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 39-45

för vilket övrig styrning av Arktis behöver förhålla sig till. De erbjuder därmed även ett ramverk för regionala fördrag vilket har som syfte att implementera institutionens bestämmelser.<sup>20</sup> Lagarna inom konventionen som är relevanta för att förstå situationen i Arktis gällande djuphavsgruvdriften presenteras ingående i 1.3.2.

### 1.3.1.3 The Inuit Circumpolar Council (ICC)

The Inuit Circumpolar Council är en icke statlig internationell organisation grundad 1977 med syfte att representera de ungefär 180 000 Arktiska ursprungsinvånare som har sitt ursprung i Alaska, Kanada, Grönland och Ryssland.<sup>21</sup> De folkgrupper som institutionen representerar har ockuperat både land, is och hav i området långt innan de arktiska staterna var formade och besitter således en enorm kunskap om den arktiska regionen och dess ekosystem. Vidare är detta marina folk även beroende av det arktiska havet för matsäkerhet, identitet och mobilitet då de livnär sig genom att leva, jaga och resa på isen, och har genom detta byggt upp både starka band till regionen men även ett starkt incitament för att bevara regionens ekosystem. Institutionen verkar således för att förespråka och representera ursprungs rättigheter i Arktis, men även för att skydda och främja det inuitiska levnadssättet. Utöver detta arbetar ICC för att skydda den arktiska miljön som deras folk är beroende av.<sup>22</sup>

Inom UNCLOS finns det inga omnämningar eller referenser till ursprungsbefolkningars rättigheter till att leva från eller bruka marina ytor eller resurser. Något som har lett till en marginalisering av gruppen när det kommer till internationella förhandlingar gällande jurisdiktion av Arktis.<sup>23</sup> Uteslutandet av Arktis ursprungsbefolkningar inom förhandlingar kring arktiska frågor ledde således ICC till att 2009 förklara suveränitet i Arktis, med grunden i FNs mänskliga rättigheter, som en protest mot det stora fokuset på staters suveränitet inom avtalsförhandlingar i området.<sup>24</sup> Deras suveränitet har inte blivit erkänd av FN och har således bidragit med lite förändring gällande deras inkludering i internationella förhandlingar kopplande till UNCLOS. Däremot har organisationen en permanent

---

<sup>20</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 323

<sup>21</sup> Inuit Circumpolar Council. *UNITED VOICE OF THE ARCTIC*.

<sup>22</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 328-329

<sup>23</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 328-329

<sup>24</sup> Inuit Circumpolar Council. *Circumpolar Inuit Declaration on Arctic Sovereignty*

deltagarstatus inom det arktiska rådet där de representerar sina intressen gällande djuphavsgruvdriften eller andra frågor på ett icke juristiskt sätt via rådets plattform.<sup>25</sup>

### 1.3.2 Äganderätten till Arktis och dess resurser

Arktis regleringen av ett potentiellt resursutvinnande regleras delvis av regionala lagar vilket verkar inom staters exklusiva ekonomiska zoner.<sup>26</sup> Samtidigt som det öppna havet regleras av FNs havsrättskonvention (vilket i sin grund inte är anpassat för att inkludera djuphavsgruvdrift). Arktis unika geografiska position och samt flytande natur, där flera olika lagar som regel överlappar varandra, har gjort att en stor del av den praktiska debatten kring ämnet idag kretsar runt internationell lag och anspråk på havsbotten. Dessa anspråk är därmed viktiga att känna till för att bättre förstå sig på dynamiken inom intressekonflikten men även under vilka premisser som institutionernas konfliktförebyggande arbete utgår ifrån.<sup>27</sup>

Enligt artikel 76 och 78 i havsrättskonventionen så har alla stater rätt till en territoriell havszon som sträcker sig 12 sjömil från kustlinjen för staten och en exklusiv ekonomisk zon vilket sträcker sig 200 sjömil från kusten. Utöver detta har stater rätt till att göra anspråk på sin kontinentalsockel vilket kan befina sig utöver den exklusiva ekonomiska zonen och ger en stat suveränitet över området i syftet att utforska det för mineraler, ekosystem eller andra naturresurser som befinner sig under eller på havsbotten.<sup>28</sup> I Arktis så har alla stater med en direkt kustlinje till det arktiska havet (Danmark, Kanada, Ryssland, USA och Norge) lämnat in anspråk till CLCS (the UN Commission on the Limits of the Continental Shelf) varav inga har blivit godkända och där det förekommer en stor överlappning mellan anspråken.<sup>29</sup> Den suveränitetsdeklaration som ICC utförde anses inte vara en anledning till att anspråken inte har blivit besvarade utan ursprungsbefolkningarna i Arktis fortsätter att uteslutas från juristationen av Arktis kontinentalsockel.<sup>30</sup> Vad detta innebär för djuphavsgruvbrytningen i

<sup>25</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*.

<sup>26</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 39-45

<sup>27</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 323-329

<sup>28</sup> Förenta Nationerna. *FÖRENTA NATIONERNAS HAVSRÄTTSKONVENTION OCH AVTALET OM GENOMFÖRANDE AV DEL XI I DENNA KONVENTION*

<sup>29</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 333

<sup>30</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 329-332

Arktis är relativt oklart. Vissa hävdar att stater är skyldiga till att vänta in ett beslut från FN, medan andra menar att så länge en gruvdrift är planerad att ske inom en av staternas EEZ och inte strider mot regionala lagar så finns det inget hinder för etableringen av en sådan industri. Samtidigt menar vissa att en djuphavsgruvdrift i sin natur strider mot flera olika mänskliga rättigheter och därmed bör ses som olaglig.<sup>31</sup> Vidare har även FN fastställt att de naturresurser som befinner sig bortom de exklusiva ekonomiska zonerna och anspråken på kontinentalsockeln ses som vara i ägandet av mänskligheten i stort och tillhör således ett gemensamt arv med gemensamt ägande.<sup>32</sup>

Den ökande takten på isarnas smältande har vidare skapat en stressig och brådskande atmosfär kring att säkerställa suveränitet över Arktis havsbotten vilket har refererats till som ett "lopp för resurser". Det politiska landskapet kring både uppdelningen av Arktis och debatten om djuphavsgruvdrift i området har således blivit karakteriserat av ett politiskt kluster av nya geopolitiska trender, ekonomiska incitament, teknisk innovation och vetenskapliga upptäckter.<sup>33</sup>

### 1.3.3 Djuphavsgruvdrift som industri och dess institutionalisering internationellt

För att ge vidare kontext till djuphavsgruvdrift som industri och vidare insyn i den arktiska djuphavsgruvdriftens unika karaktär när det kommer till institutionaliseringen av djuphavsrresurser kommer det i denna del presenteras en kort insyn i ämnet ur ett globalt perspektiv.

Djuphavsgruvbrytning refererar till en ny och icke kommersiellt beprövad gruvbrytningsmetod vilket ämnar att extrahera metaller, mineraler och andra energikällor som befinner sig på havsbotten i de djupaste och ofta utforskade delarna av haven. Operationen är inriktat på prosperation, upptäckande och exploatering av polymetalliska noder, polymetalliska sulfider och kobolt rika ferromanganskorpor. Detta inkluderar ämnen såsom magnesium, järn, silikater, hydroxider, nickel, koppar, kobolt och andra sällsynta

---

<sup>31</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition.

<sup>32</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 324-325

<sup>33</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 333

jordartsmetaller. Vilket alla har upplevt ett ökat värde i samband med den gröna omställningen och massproduktionen av mineralrika produkter som elbilar, solceller, smarttelefoner med mera. För att utvinna dessa mineraler så är planen att använda sig av en remote sensing för att identifiera mineraler som har samlats i kluster på havsbotten varpå de sedan extraheras via draglinor och lådkärnor som sänds ner på havsbotten från grunbrytningsbåtar.<sup>34</sup> Djuphavsgrubvbrytningen är således inte beroende av att göra lika stora irreversibla förändringar på miljön för att utvinna mineralerna som traditionell sprängningsbaserad gruvdrift är. Trots detta så är inte denna form av gruvdrift dock immun mot att påverka de lokala ekosystemen vilket i detta fall är högst utforskade.<sup>35</sup>

Djuphavsgrubvbrytning utanför Arktis är huvudsakligen koncentrerad till the Clarion Clipperton Zone vilket befinner sig mellan Kalifornien och Hawaii, fullständigt ute på internationellt vatten.<sup>36</sup> Området administreras av the International Seabed Authority vilket är ett FN-organ etablerat under havsrättskonventionen vilket ämnar att organisera och kontrollera all form av mineralutvinning och utforskning inom zonen via institutionen som har sitt huvudkontor i Kingston Jamaica.<sup>37</sup> Närvaron av ett mellanstatligt fördragsorgan som the International Seabed Authority vilket agerar licensierings-, övervaknings-, tillsyns- och inkomstindrivningsbyrå inom zonen är den huvudsakliga faktorn som skiljer institutionaliseringen av djuphavsgruvdriften i stilla havet från den i Arktis (vilket saknar en huvudansvarig institution för dessa ändamål).<sup>38</sup>

## 1.4 Tidigare forskning

Uppsatsen i sin helhet kan ses som en kombination av två olika forskningsfält. Delvis är den baserad på forskning som berör djuphavsgruvdrift i Arktis men även på forskning gällande konfliktförebyggande koncept inom institutioner och institutionaliseringsprocesser. Av denna

---

<sup>34</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 61-81

<sup>35</sup> Malcolm R. Clark, Jennifer M. Durden, Sabine Christiansen. Environmental Impact Assessments for deep-sea mining: Can we improve their future effectiveness?

<sup>36</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 61-81

<sup>37</sup> International seabed authority. *About ISA*

<sup>38</sup> Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. sida 336-337

anledning så har tidigare forskning därmed delats upp i två delar där dessa forskningsfält presenteras separerat från varandra.

#### 1.4.1 Tidigare forskning på djuphavsgruvbrytning i Arktis

Inom forskningen gällande djuphavsgruvdrift i Arktis så har arbetet främst använt forskning som berör institutionalisering av djuphavsresurserna. Inom detta så är den huvudsakliga vetenskapliga inspirationen för arbetet hämtat från *Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition* av Charlotte Connolly där forskningen till stor del kretsar kring suveränitet i arktis. Connollys forskning angriper detta tema genom att presentera det institutionella läget i Arktis och undersöker vidare hur staters kontra ursprungsbefolkningars suveränitet representeras inom institutionaliseringsprocessen. Hennes forskning använder sig även av teman kopplade till klimatkris och global uppvärmning för att påvisa både den hetsiga atmosfären som har uppstått kring institutionaliseringen av resurserna. Men även för att exponera läsaren för den stress som ursprungsbefolkningar i Arktis upplever i samband med klimatförändringarna samt den stress som vidare destruktion av Arktis ekosystem medför hos de marginaliserade grupperna i regionen.<sup>39</sup>

Vidare forskning som har bidragit till arbetets karaktär fokuserar på djuphavsgruvbrytningens potentiella påverkan på lokala och globala ekosystem. Inom detta forskningsfält så lyder det i stort sett fullständig konsensus kring det faktum att ekosystemen som djuphavsgruvbrytningen är planerad att operera inom inte är tillräckligt utforskade. Samt att det därmed är både brådskande och väsentligt att utforska området ingående för att robusta resursförvaltningsåtgärder ska kunna etableras.<sup>40</sup> Detta öppnar således upp ett behov inom fältet att definiera vad "allvarlig skada" på ekosystemen innebär. En definition som är både svåruppnådd med den existerande forskningen på Arktis ekosystem och som även öppnar upp för vidare behov av estimering av djuphavsgruvbrytningens positiva effekter på det globala klimatet. Något som därmed öppnar upp till debatt angående huruvida djuphavsgruvdrift är fördelaktig eller inte och vilka aspekter inom klimatförändring, ekosystems-bevaring och

---

<sup>39</sup> Connolly Charlotte. *Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition*

<sup>40</sup> Ramirez-Llodra Eva, *Benthic Communities on the Mohn's Treasure Mound: Implications for Management of Seabed Mining in the Arctic Mid-Ocean Ridge.*



ekonomisk utveckling som bör prioriteras. Debatten är således viktig för att nå en konsensus för eller emot djuphavsgruvdrift.<sup>41</sup> Vidare finns det även forskning som undersöker hur icke statliga aktörer, främst miljö-orienterade NGOs och privata gruvbrytningsaktörer, utövar influens över definitionen av "allvarlig skada" på ekosystemen. Deras influens menas inom forskningen vara ett försök att vrida narrativet inom debatten kring djuphavsgruvdrift till att vara i linje med aktörernas personliga intressen. En strategi som har uppstått då institutioner globalt nästan exklusivt utesluter icke statliga aktörer i juristiktationsprocessen.<sup>42</sup>

Utöver detta så finns det även en viss influens inom uppsatsen av forskning som undersöker djuphavsgruvdriftens effekter på det politiska läget i Arktis. Här fokuserar forskningen till största del på politiska provokationer som har skett i Arktis i samband med isarnas smältande. Här belyser forskningen Rysslands positionering av nationens flagga på den arktiska kontinentalsockeln som märkbar inom Arktis politiska landskap. Vidare menar även forskningen att ökad militär närvaro i området är ett faktum och kan ses som en direkt konsekvens av det politiska läge som djuphavsgruvbrytningen delvis har varit med att konstruera men som även har uppstått inom bredare globala sammanhang och tar uttryck inom intressekonflikten.<sup>43</sup>

#### 1.4.2 Tidigare forskning på konfliktförebyggande inom intressekonflikter

Arbetet har även tagit inspiration från forskning inom fältet för konfliktförebyggande samt forskning om institutioners roll i att förebygga konflikter. Inom detta ligger forskning om politisk institutionalism som grund för uppsatsens infallsvinkel på intressekonflikten i Arktis. Denna forskning undersöker huvudsakligen hur institutioner bör anpassa sin organisering och sitt kontrollutövande för att på ett så effektivt sätt som möjligt förebygga konflikter innan de bryter ut storskaligt eller börjar yttra sig fysiskt.<sup>44</sup> Forskningen inom detta ämne, och den politiska institutionaliseringsteori som forskningen använder sig av, har dock inte implementerats i analysen av arbetets material. Snarare har den enbart agerat inspiration för uppsatsens förhållningssätt till konfliktförebyggande arbete inom institutioner. För detta

---

<sup>41</sup> Lisa A. Defining "serious harm" to the marine environment in the context of deep-seabed mining

<sup>42</sup> Soltvedt Hvinden Ida. To mine or not to mine the deep seabed? The relative influence of competing NGO views in defining "serious harm" to the marine environment.

<sup>43</sup> Korkut, Ekrem, and Lara B. Fowler. "Melting Ice and Deep Waters: The United States and Deep Seabed Mining in the Arctic."

<sup>44</sup> Siedschlag Alexander. Political Institutionalization and Conflict Management in the New Europe: Path-Shaping for the Better or Worse?

används istället teorin Environmental Diplomacy där institutionalisering ses som en huvudsaklig arena för konfliktförebyggande men som har ett bredare analytiskt perspektiv (teorin presenteras vidare i 2.3).<sup>45</sup>

## 1.5 Avgränsningar

### 1.5.1 Geografiskt område

Den första avgränsningen som arbetet har valt att göra är den geografiska avgränsningen till Arktis som område för intressekonflikten. Detta beslut har valts att göra då arktis som tidigare nämnt befinner sig i en extra unik situation med institutionaliseringen av sin djuphavsgruvdrift. Jämfört med gruvdriften i Clarington clipperton zone där Arktis institutioner kring detta den minst utvecklade bland världens djuphavsgruvdriftsinitiativ, vilket gör Arktis institutioner extra relevant att undersöka.

### 1.5.2 Intressekonfliktens fokus

För att avgränsa arbetet ytterligare så har även beslutet tagits att enbart fokusera på aspekten av djuphavsgruvdrift inom den generella intressekonflikten i Arktis. Detta trots att det finns många andra aspekter inom konflikten som är minst lika intressanta och relevanta såsom sjöfart, turism eller oljeutvinning. Vilket även de har eskalerat som följd av den globala uppvärmningen och Arktis smältande isar. Beslutet av att avgränsa arbetet till enbart djuphavsgruvdrift har således snarare sin grund i att djuphavsgruvdriften som teknik är en så pass ny innovation att det inte har hunnit formas traditionella institutioner kring industrin till samma utsträckning som till exempel oljeutvinningen. Vilket redan har väletablerade institutioner både i Arktis men även globalt. Djuphavsgruvdriften som avgränsning för intressekonflikten presenterar således en väldigt unik infallsvinkel på institutionalisering som process och fenomen, speciellt i kombination med det konfliktförebyggande fokuset.

### 1.5.3 Konfliktförebyggandets forum

Med detta sagt så har arbetet vidare även valt att begränsas till att undersöka Arktis institutioner (definierade efter Liquid institutionalisation) och deras förhållningssätt till

---

<sup>45</sup> Susskind, Lawrence E. *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements*

konfliktförebyggande. Beslutet att fokusera på hur institutioner förhåller sig inom konflikten istället för att fokusera på hur huvudaktörer (såsom stater, företag eller NGOs) inom konflikten hanterar det ökade behovet av diplomati har fattats då det är institutioner som primärt har konfliktförebyggande funktioner inom intressekonflikter.

## 1.6 Disposition

Uppsatsen är uppdelad i sex olika huvuddelar där del ett ämnar att förse läsaren med relevant bakgrundsfakta kring djuphavgruvbrytningen i Arktis genom en presentation av fallet, bakgrund till de mest relevanta aspekterna av fallet samt avgränsningar och definitioner av centrala begrepp och koncept. Uppsatsen följs sedan upp med del två vilket presenterar ett teoretiskt ramverk för uppsatsen vilket följs av del tre vilket ämnar att presentera det metodologiska ramverket för uppsatsen som kommer att ligga till grund för analysen vilket följer i del fyra. Efter att materialet har analyserats i del fyra utefter det metodologiska ramverket så kommer dessa resultat att diskuteras i del fem i relation till forskningsfrågan varpå forskningsfrågan sedan kommer att besvaras i del sex vilket kommer omfatta slutsatserna för uppsatsen. Utöver dessa huvuddelar så omfattar även uppsatsen referenser vilket presenteras i del sju men även ett abstract vilket presenteras före uppsatsen och befinner utanför uppsatsen huvudsakliga disposition.

## 2 Teori

### 2.1 Liquid institutionalization

Alla institutionaliseringspekter av arbetet är baserade på Van Tatenhoves teori om Liquid institutionalization vilket är en institutionaliseringsteori som är speciellt anpassad för att analysera och definiera institutionella processer inom marina kontexter. Detta då marina institutioner inte följer samma karaktärsdrag som traditionella institutioner vilket gör det svårt att applicera traditionell institutionaliseringsteori på ett fall som Arktis. Karakteristiskt för institutionaliseringsprocesser till havs är enligt Van Tatenhoves styrningsprocesser som huvudsakligen är osynliga för medborgare, avsaknaden av en huvudansvarig auktoritet, avsaknaden av äganderätt samt det faktum att olika sektorer har sina egna regler och styrningssystem.<sup>46</sup> Det är dessa karaktärsdrag som gör Liquid institutionalization flytande i sin natur och som bidrar med en bättre förståelse för institutionell förändring samt stabilitet. Men som även ger insikt i hur styrelsearrangemang institutionaliseras inom marina kontexter. Teorin understryker även kontinuerliga processer av strukturbyggande som följd av sitt samspel mellan modernisering av politiska processer samt interaktioner inom politisk praxis. Liquid institutionalization konceptualiseras således som en form av reflexivitet och utövande av makt inom institutionaliseringsprocessen.<sup>47</sup> Vidare är teorin således aktiv genom hela arbetet och används primärt för att belysa och identifiera institutioner och dess flytande karaktär. Trots att teorin därmed är aktiv inom analysen så är det inte denna teori som används som primärt analyseringsperspektiv, utan analys teorin som arbetet har använda sig av är istället Environmental Diplomacy.

### 2.2 Environmental Diplomacy

Environmental Diplomacy kan delvis ses som ett eget forskningsfält i sig men även som en vidareutveckling av traditionell diplomatisk teori. För den här uppsatsen så kommer Environmental Diplomacy dock att behandlas som en vetenskaplig teori och är baserad på Lawrence's definition. Lawrence's belyser att modern Environmental Diplomacy har utvecklade korrelationer med andra vetenskapliga fält såsom statsvetenskap och internationella

---

<sup>46</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 11-12

<sup>47</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. sida 13-14

relationer vilket till stor del har omdefinierat Environmental Diplomacy som forskningsfält (och således även som teori) till diplomatisk hantering av beslutsförhandling, miljöavtalsförhandling eller miljöavtalsförvaltning som samtidigt kretsar kring ett eller flera av temana av Environmental security, Global environmental governance eller Environmental peace-building.<sup>48</sup> Det är denna teori som ligger till grund för arbetets analys vilket har plockat ut fyra olika koncept inom teorin med stark koppling till konfliktförebyggande och analyserar således materialet utifrån dessa koncept( koncepten presenteras vidare i 3.2.1).

---

<sup>48</sup> Susskind Lawrence E. 'What Is This Book About?'. *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements*. sida 5-6

## 3 Metod

### 3.1 Forskningsdesign och metod

För att besvara forskningsfrågan och uppnå arbetets syfte så har en kvalitativ kontextanalys används som metod för att analysera arbetets material. Analysen har genomförts genom en analys av koncept framträdande i materialet kopplade till Environmental Diplomacy Theory. Koncepten har ansetts vara relevanta för att få fram ett svar angående hur Arktis institutioner förhåller sig till konfliktförebyggande för att förebygga konflikter mellan parter som har åtskilliga intressen i regionen angående djuphavsgruvdrift. Det som specifikt beslutades skulle analyseras kring koncepten har haft en öppen karaktär för att även i denna del av arbetet återkoppla till de flytande aspekterna av Arktis institutioner. Ledande frågor som dock har använts under analysprocessen innefattar huvudsakligen (men inte exklusivt) frågor såsom:

- I vilka kontexter är konceptet närvarande?
- Hur ämnar institutionen att konceptet ska tolkas?
- Används konceptet i ett praktiskt sammanhang eller i ett hypotetiskt?
- Vad är institutionens syfte med att belysa konceptet?
- Är konceptet huvudämnet i materialet eller nämns det snarare i förbifarten?

Det är således den generella kontexten runt om koncepten som analyseras för att få fram ett kvalitativt svar på forskningsfrågan snarare än frekvens eller andra kvantitativa aspekter. Den kvalitativa metoden har vidare valts då den delvis upplevs logisk att applicera på materialet samt få fram ett svar på arbetets forskningsfråga. Men har även valts då en kvalitativ metod ger en bättre generell överblick kring mönster inom vetenskapliga fenomen vilket är vad arbetet syftar till att göra.

Efter analysen av materialet, med utgångspunkten i koncepten inom Environmental Diplomacy, så har mönster, tendenser eller brister på dessa vilket har upplevts som märkbart diskuterats i relation till forskningsfrågan. För att sedan dra slutsatser kring hur institutionerna förhåller sig till konfliktförebyggande koncept inom intressekonflikten.

## 3.2 Material

Materialet för uppsatsens bakgrund, tidigare forskning, definitioner och teori består nästan uteslutande av vetenskapliga artiklar men med viss komplettering av annan vetenskaplig litteratur vilket presenterar en ännu mer djupgående analys om det ämne som källan berör. För uppsatsens teoretiska kapitel (samt teoretiska infallsvinkel vilket sträcker sig genom hela arbetet) så använder arbetet sig däremot enbart av två olika källor. Detta är boken *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements* av Jan Van Tatenhoves vilket även tjänat som en stor inspiration för arbetets helhet.<sup>49</sup> Men även *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements* av Susskind Lawrence vilket har lagt grunden för både det teoretiska ramverket kopplat till Environmental diplomacy men även för de koncept som arbetets analys utgår ifrån.<sup>50</sup>

Det material som är fokus för analys inom arbetet innefattar däremot en betydligt större variation än övrigt material. Detta då för att kunna analysera hur Arktis institutioner förhåller sig till konfliktförebyggande genom Environmental diplomacy så kommer en stor mängd material, i en stor variation av utförlighet och längd, att behöva analyseras för att hitta de valda koncepten inom materialet. Materialet har således begränsats till material som enbart är publicerat av institutionerna som är fokuset för analysen på deras egna officiella webbplattnar. Vilken typ av material som är publicerat av aktörerna och analyseras i arbetet sträcker sig dock mellan allt från mötesanteckningar till strategidokument och värdegrunds uttalanden. Detta är då det för att kunna besvara forskningsfrågan inte är materialet i sig som är relevant utan förekomsten av koncepten inom materialet och kontexten som dessa närvarar i. Typen av material och den kvalitativa metod som har applicerats på materialet har vägts vara idealt för att besvara forskningsfrågan men besitter samtidigt vissa problematiska aspekter vilket presenteras ingående i 3.3.

---

<sup>49</sup> Van Tatenhoves. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*.

<sup>50</sup> Susskind Lawrence E. 'What Is This Book About?'. *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements*

### 3.2.1 Koncept

De koncept som arbetet har valt ut att analysera i syfte att ta fram ett svar på forskningsfrågan är ett urval av nyckelbegrepp och teman inom Environmental Diplomacy som anses vara relevanta aspekter inom konfliktförebyggande. Vidare har även koncepten valts ut då alla representerar en unik fas inom konfliktförebyggandet som process vilket i sig kan ses som en unik fas inom en större fredsprocess. Koncepten bryter således ner det generella konceptet av konfliktförebyggande i mindre aspekter vilket gör det enklare att konkretisera vad ett konfliktförebyggande arbete eller värdering faktiskt innebär. Trots att koncepten kan ses som olika faser inom en större fredsprocess så är det dock viktigt att vara medveten om att dessa processer kan ske parallellt med varandra och inte följer någon strikt ordningsföljd. Således lägger inte arbetet någon värdering i institutionernas förhållningssätt till koncepten utan identifierar enbart hur förhållningssättet ser ut.

#### 3.2.1.1 Konfliktförebyggande

Under analysarbetet för denna variabel kommer uttryck som berör hur institutionerna beskriver hur de praktiskt arbetar för att lösa redan existerande konflikter eller hur de ämnar att lösa dessa konflikter i framtiden att analyseras. Konceptet kommer även att analyseras i relation till ämnet av konfliktlösning. Det vill säga hur benämns konfliktförebyggande i relation till, som en del av eller som en preventiv åtgärd av konflikt.

#### 3.2.1.2 Relations och alliansbyggande

För analysen av relationer, samarbeten och allianser kommer stort fokus att läggas på att hitta underliggande toner inom diskussionen av dessa ämnen i materialet. Det vill säga ses samarbeten, relationer och allianser mellan aktörer som något positivt eller negativt samt mellan vilken typ av aktörer kretsar diskussionen om. Utöver detta så kommer det även att analyseras huruvida temat benämns i praktiska kontexter såsom skapandet av plattformar för att uppmuntra dessa processer eller om de benämns i passiva, teoretiska eller hypotetiska kontexter. Det vill säga att temat diskuteras inom institutionen men att institutionen i sig inte är aktiva inom byggandet av relationer. Fortsättningsvis har variabeln valts då den reflekterar en grundläggande aspekt inom konfliktförebyggande och reflekterar således hur institutionernas grundinställning till konfliktförebyggande ser ut.



### 3.2.1.3 Avtalsförhandling

Vidare analyseras teman av förhandlingar, avtal och fördrag inom sitt sammanhang samt de betoningar och underliggande värderingar som materialet speglar likt föregående koncept. Detta koncept specifikt anses vara extra viktig inom arbetet då den omfattar en praktisk aspekt inom konfliktförebyggande.

### 3.2.1.4 Miljöavtalsförvaltning

Arbetets sista variabel har valts ut då den reflekterar en form av slutgiltig fas av konfliktförebyggande som process. Nämligen hur ska problemet eller resurserna förvaltas efter att relationerna har byggts och avtalen är påskrivna. Här kommer det största fokuset vara att analysera institutionernas värdering av miljöresursförvaltning. Det vill säga hur viktigt upplevs konceptet inom materialet att vara för institutionerna, samt inom vilka kontexter (praktiska eller teoretiska) anses det vara viktigt kontra oviktigt.

## 3.3 Källkritik

Vidare är det viktigt att förhålla sig kritiskt både till arbetet i sin helhet och de slutsatser som arbetet kommer fram till. Men även till de källor som arbetet använder sig av. De källor som arbetet är baserat på har valts ut med ett källkritiskt förhållningssätt i åtanke. Samtidigt är det dock viktigt att belysa att dessa källor inte är skrivna av freds- och konfliktvetare specifikt. Utan källorna innehåller snarare en blandning av biologiska, ekonomiska och samhällsvetenskapliga perspektiv vilket öppnar upp för felmarginal i användandet av dessa källor i en freds- och konfliktvetenskaplig kontext.

Angående slutsatserna så är det även här viktigt att förhålla sig källkritiskt och ha i åtanke både om de utvalda koncepten faktiskt kan besvara forskningsfrågan men även vilken typ av slutsatser som kan dras genom det valda materialet. I detta fall är det extra viktigt att vara medveten om att genom den kvalitativa analys som har genomförts samt det material som har valts att analysera, inte är möjligt att dra några slutsatser kring hur Arktis institutioner arbetar konfliktförebyggande i praktiken utan enbart hur de förhåller sig till konfliktförebyggande aspekter inom sitt egenpublicerade material. För att kunna dra en slutsats kring hur institutionerna arbetar praktiskt hade en annan typ av analyseringsmetod behövts där idet

stället för att analysera generella teman inom sina kontexter skulle det behövas genomföras en utredning av institutionernas praktiska initiativ kopplade till konfliktförebyggande. Såsom konferenser, avtalsprocesser, mötesfrekvenser med mera. Utifrån materialet och den typ av analysmetod som har använts är det däremot möjligt att dra slutsatser om hur institutionerna förhåller sig till diplomatiska koncept inom deras värdegrund, hur de förhåller sig till konfliktförebyggande arbete samt hur de väljer att belysa diplomatiska koncept inom sitt egenpublicerade material. Det är således även viktigt att vara medveten om att materialet som har analyserats är egenpublicerat material från institutionerna och inte granskningar av dessa institutioner. Vilket bör väcka en skepticism hos läsaren angående tillförlitlighet, genomförandefrekvens och framställning av institutionerna.

### 3.3.1 Etik

Slutligen är det även viktigt att förhålla sig kritiskt till arbetets etik och med vilka ontologiska antaganden som arbetet är baserat på. Den ontologiska grunden för arbetet ligger i en klassisk skandinavisk världsbild med avsaknad av ett ursprungs perspektiv. Men detta i åtanke så kan det konstateras att det största etiska dilemmat inom arbetet är representationen av Arktiska ursprungsbefolkningars rättigheter, intressen och behov. Inom denna aspekt har det försökts implementera en noga avvägning mellan att representera ursprungsbefolkningarna (vilket traditionellt är underrepresenterade inom debatten kring djuphavs gruvsdrift) och ett undvikande i att projicera behov på dessa grupper som eventuellt är mer i linje med vad samhället förväntar sig vara gruppernas behov snarare än vad de uttrycker som sina behov eller intressen.

## 4 Analys

### 4.1 Arktiska rådet

#### 4.1.1 Relations och alliansbyggande

Trots att det inte finns en specifik plattform inom rådet för att arbeta konfliktförebyggande, genom att bygga relationer mellan aktörer inom arktis djuphavsgruvdrift, så finns det många initiativ inom detta koncept som arbetar mer generellt och som alla kokar ner i de värdegrunder som institutionen är grundad på.<sup>51</sup> Enligt det arktiska rådet så är samarbete och interaktion mellan alla olika arktiska aktörer en av institutionens främsta funktioner och det koncept som utgör rådets kärna. När rådet diskuterar konceptet så är de även tydliga med att de ämnar att förespråka samarbete mellan en variation av aktörer där stater, ursprungspopulationer och arktiska medborgare tycks ses som huvudaktörerna inom rådets arbete. Betoningen på vikten av inkludering av ursprungsgupper inom Arktiska relationer och allianser bekräftas ytterligare av en tydlig kommunikation angående rådets val att inkludera sex olika organisationer som “permanenta deltagare” inom rådet, samt bildandet av Indigenous Peoples Secretariat där frågor som berör dessa grupper specifikt diskuteras. Här understryks även att rådet ser på kunskapen och inputen som dessa grupper bidrar med till institutionen som värdefullt.<sup>52</sup> Inkluderingen av detta perspektiv och aktörer som har en stark anknytning till Arktis ursprungsbefolkning är även något som tas upp som en av de aspekter som institutionen belyser som viktigt inom det projekt som PAME bedriver med gruvdrift i Arktis. Både när det kommer till aspekter som bör belysas men även i relation till lösningar på avfallshanteringen.<sup>53</sup> Vidare belyser även det Arktiska rådet inkluderingen av icke-arktiska stater, tillsammans med mellanstatliga, interparlamentariska, globala, regionala och icke-statliga organisationer inom institutionen i form av “observatörer” där rådet menar att de kan bidra med vidare expertis inom specifika ämnen samt genom deras engagemang och inkludering i institutionens arbetsgrupper.<sup>54</sup>

Rådet uttrycker även att trots att de smältande isarna kommer med ekonomiska möjligheter för regionen så innebär även detta risker för arktiska medborgare och ekosystem. Något som de menar kräver ett starkare samarbete mellan stater och andra aktörer såsom lokala invånare,

---

<sup>51</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*

<sup>52</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL.*

<sup>53</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Marine and coastal mineral extraction.*

<sup>54</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL.*

externa aktörer och internationella rättsliga ramverk för att hanteras. De belyser även att ett starkare samarbete är beroende av en ökad förståelse för drivkrafterna bakom de projekt som blir möjliga med de smältande isarna. Men även vilka effekter som dessa projekt kan generera på den arktiska marina miljön.<sup>55</sup>

#### 4.1.2 Avtalsförhandling

Detta för vidare in ämnet på avtalsförhandling gällande djuphavsgruvdrift i Arktis där det inom analysen för konceptet upplevs relevant att belysa de tre ledord som rådet ser som grunden för deras arbete, nämligen samarbete, interaktion och koordination. Här menar rådet att deras uppgift är att förespråka arbete som berör dessa ledord. Kombinationen av dessa ledord ger därmed en bild av att rådet är positivt inställda till avtalsförhandling mellan olika aktörer i Arktis, åtminstone i teorin.<sup>56</sup>

Vidare uttrycker institutionen att sedan grundandet i september 1996 har institutionen agerat forum för förhandling av tre betydande lagligt bindande avtal mellan medlemsstaterna. Dessa inkluderar ett avtal om samarbete kring sökinsatser och sjöräddning i Arktis (2011), ett avtal om oljeföroreningsberedskap och insatser (2013), samt ett avtal om utökad internationell forskning i Arktis (2017). Viktigt att förstå här är enligt rådet att intuitionen är att rådet enbart är en plattform för förhandling vilket innebär att de inte har någon egen budget och att deras initiativ således är beroende av ekonomiskt stöd från minst en av medlemsstaterna eller utomstående organisationer. Men även att de inte har någon laglig makt att implementera de riktlinjer, bedömningar eller råd som rådet kommer fram till. Implementeringen är således beroende av engagemang från staterna vilket rådet enbart kan förespråka.<sup>57</sup>

De avtalsförhandlingar som bedrivs gällande djuphavsgruvdriften är förmedlade via PAME men är som tidigare nämnt i nuläget begränsade till förhandlingar gällande hantering av avfall kopplade till gruvdrift vilket inte ännu har nått någon konsensus men där förhandlingarna är aktiva.<sup>58</sup> Om förhandlingar kring en annan aspekt av djuphavsgruvbrytning skulle bli relevant så hade således även dessa förvaltats via PAME.<sup>59</sup>

---

<sup>55</sup> Arctic council. *COOPERATION FOR A SUSTAINABLE ARCTIC OCEAN*

<sup>56</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL.*

<sup>57</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL.*

<sup>58</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Marine and coastal mineral extraction.*

<sup>59</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*

#### 4.1.3 Miljöavtalsförvaltning

Då inga avtal har nåtts om djuphavsgruvdrift i Arktis, saknas förvaltning av detta och det omnämns därför sällan i materialet. Konceptet har istället undersökts i mer generella kontexter, där rådets ledord "koordination" lyfts fram som en central del av förvaltningsarbetet inom både rådets material samt Environmental Diplomacy teorin. Rådet betonar välmåendet och hälsan för Arktis 4 miljoner invånare som högsta prioritet, men erkänner samtidigt staternas fulla lagliga suveränitet över sina territorier och tillhörande hav inom deras EEZ. Samt det faktum att internationella principer och lagar styr det internationella vattnet, vilket visar att rådet förespråkar förvaltning men saknar makt över internationell lag, sådan förvaltning är i slutändan upp till staterna.<sup>60</sup>

#### 4.1.4 Konfliktförebyggande

Begreppet konfliktförebyggande omnämns sällan i materialet, men institutionens ledord samarbete, koordination och interaktion antyder konfliktförebyggande, särskilt när de används tillsammans. Trots att termen inte uttrycks explicit, framgår det för läsaren att institutionens kärna och huvudsakliga syfte är att förebygga konflikter innan de eskalerar till fysisk konfrontation. Institutionens formuleringar och environmental diplomacy's fokus på samarbete, koordination och interaktion som konfliktförebyggande komponenter ger en tydlig bild av att konfliktförebyggande värderingar är centrala inom institutionen.<sup>61</sup>

Omnämmandet av konceptet upplevs dock vara som mest förekommande i teoretiska sammanhang eller i form av värderingar. Detta då materialet som berör institutionens mer aktiva arbete i form av projekt, möten, förhandlingar med mera saknar många av dessa kraftord som drar tankarna mot konfliktförebyggande. Samtidigt är dessa koordinationsinriktade projekt och materialet som följer med detta även det som tidigare nämnt en viktig aspekt inom konfliktförebyggande.<sup>62</sup>

---

<sup>60</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*.

<sup>61</sup> Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*.

<sup>62</sup> PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*

## 4.2 FNs Havsrättskonvention

### 4.2.1 Konfliktförebyggande

Likt Arktiska rådet använder även Havsrättskonventionen termer som environmental diplomacy theory identifierar som viktiga inom konfliktförebyggande som koncept, såsom fredlighet och samarbete. Dessa termer tillämpas främst i sammanhang relaterade till hantering av hav, havsbotten och dess resurser där konceptet omnämns främst som värderingar som institutionen vill integrera i sitt lagstiftande arbete. Konflikt nämns specifikt i FNs havsrättskonventionens material, men i kontexten av konfliktlösande mekanismer snarare än konfliktförebyggande. Detta antyder att trots att FN:s havsrättskonvention använder många centrala koncept närvarande i environmental diplomacy's konfliktförebyggande, ligger institutionens fokus på att lösa konflikter när de uppstått snarare än att förebygga deras eskalering eller uppkomst.<sup>63</sup>

### 4.2.2 Relations och alliansbyggande

FN betonar att haven tillhandahåller gemensamma resurser för över 3 miljarder människor globalt och att det är viktigt för stater att samarbeta för att skydda dessa resurser. Dessutom betonar institutionen att de arbetar med 145 länder inom 18 internationella överenskommelser för att främja sådant samarbete. De menar även att regionala havskonventioner är och kommer att bli avgörande för att lösa marina problem och betonar samarbete som en extra viktig aspekt inom detta.<sup>64</sup>

Utöver detta belyser FN ett globalt initiativ för hållbar innovation och forskning för att adressera de utmaningar som mänskligheten står inför kopplat till havet. Initiativet betonar att havet är en gemensam resurs hotad av global uppvärmning och mänsklig aktivitet. Projektet syftar till att engagera alla intressenter för att genomföra långsiktig positiv förändring. Begreppet 'förenade krafter' används bland annat för att betona vikten av samarbete i lösningen av havsrelaterade problem.<sup>65</sup>

---

<sup>63</sup> United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.

<sup>64</sup> *UN environment programme*. How countries are cooperating to protect the ocean.

<sup>65</sup> UNESCO. Ocean Decade Challenges.

Institutionen menar även att dess huvudsakliga funktion är att säkerställa fridfullt samarbete genom att skapa lagar och regler för att hantera klimat-, resurs- och säkerhetsfrågor kopplade till havet. Analysen av FN:s material visar dock att fokuset tycks ligga mer på proaktiva lösningsmetoder som avtalsförhandling, snarare än på preventiva metoder som relationsbyggande.<sup>66</sup>

#### 4.2.3 Avtalsförhandling

Havsrättskonventionens syfte är som tidigare nämnt att säkerställa fredliga och juridiskt definierade användningar av havet och dess resurser, baserat på samarbete. Institutionen betonar ofta i sitt material att den uppstod ur behovet av en effektiv internationell regim för att hantera juridiska oklarheter rörande havet och havsbotten. Förhandlingar, avtal och överenskommelser framstår därför inte bara som centrala byggstenar inom institutionen, utan även som kärnan i dess arbete. Detta återspeglas i dess internationella namn, 'United Nations Law of the Sea Convention', vilket understryker att konventionen arbetar med lagar gällande havet och att dess arbete huvudsakligen kretsar kring att förhandla fram avtal och skapa juridiska ramverk för nationer. Analysen av konceptet visar att dessa avtalsförhandlingar (och avtalsreglerade mekanismer) genomsyrar hela institutionen och utgör en av dess huvudsakliga pelare. Även om uppsatsens kapacitet inte tillåter en utförlig redogörelse för alla förekomster och kontexter av konceptet, bekräftas dess betydelse inom institutionen av konceptets frekventa förekomst inom materialet.<sup>67</sup>

#### 4.2.4 Miljöavtalsförvaltning

När det kommer till miljöavtalsförvaltning inom havsrättskonventionen så är det först och främst viktigt att påpeka att FN inte påtar sig några egna förvaltningsansvar, utan presenterar enbart ett juridiskt ramverk för nationer att själva organisera en lämplig förvaltning utefter. Därmed finns det nästintill inget omnämnande om miljöavtalsförvaltning i Arktis inom materialet. Däremot finns det ett förvaltningsfokuserat juridiskt avtal som är tecknat via havsrättskonventionen och som berör det arktiska havet. Detta avtal berör däremot enbart marin transport i det arktiska havet och inkluderar således inte djuphavsgruvdrift.

---

<sup>66</sup> United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.

<sup>67</sup> United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.

Gruvdriftens förvaltning förväntas således baseras på konventionens generella lagar gällande bruk av marina resurser samt organiseras av aktörer eller institutioner som inte inkluderar FN.<sup>68</sup>

## 4.3 The Inuit Circumpolar Council

### 4.3.1 Konfliktförebyggande

Inuit Circumpolar Council (ICC) betonar i sitt material främst att institutionens syfte är att representera, skydda och försvara ursprungs rättigheter i Arktis, snarare än att fokusera på konfliktförebyggande. Detta är intressant då ICC uttryckligen erkänner att deras hemområde är av kritiskt intresse för det internationella samfundet, både på grund av dess geografiska läge och dess resurser. ICC:s medvetenhet om dessa förhållanden ger således intrycket av att de är medvetna om de potentiella konflikter som kan uppstå på grund av motstridiga intressen i området. Trots detta, och trots användningen av koncept som är starkt förknippade med konfliktförebyggande, såsom avtalsförhandling, kommunikation och informationsutbyte samt ett långsiktigt mål att bidra till världsfreden, verkar ICC prioritera att säkra sina egna intressen över att förebygga konflikter. Något som bekräftas ytterligare av det faktum att inom kontexten av att förklara deras arbete med det internationella samfundet så benämner de alltid att är aktiva i internationellt arbete när det antingen berör ursprungsbefolkningar eller deras territorium alternativt när området som är objekt för förhandling är av personligt intresse för ICC och dess medlemmar.<sup>69</sup>

### 4.3.2 Relations och alliansbyggande

Det finns mycket inom materialet på detta tema varav en noteringsvärdig detalj är att relationsbyggande omnämns inte bara i internationella kontexter utan även inom ICC. Institutionen belyser således vikten av stärka enhetligheten inom sina egna grupper för att på ett så effektivt sätt som möjligt uppnå ursprung representation och menar således att detta är en av de huvudsakliga syftena med ICC. Detta betyder således att även inom detta koncept så

---

<sup>68</sup> United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.

<sup>69</sup> Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE*.



upplevs det genom materialet att institutionen prioriterar ICCs medlemmars behov och intressen över de av det internationella samfundet.<sup>70</sup>

Vidare så finns det även ett fokus på relationsbyggande med internationella parter inom ICCs material. Vilket bland annat inkluderar förespråkande av ursprungs rättigheter på internationell nivå, deltagande i politiska, ekonomiska och sociala institutioner samt utbyte av expertis och forskning mellan olika aktörer i Arktis. Som tidigare nämnt så följs detta koncept dock oftast upp av noteringar att institutionen endast ämnar att samarbeta med utomstående parter när det berör ursprungs rättigheter direkt eller områden som utgör intresse för dessa grupper. Något som ger intrycket av att ICC är villiga att samarbeta med andra aktörer och har goda etablerade system inom sin institution för att göra detta. Men att de samtidigt inte är intresserade av att bygga långvariga relationer på ett sätt som environmental diplomacy menar är vitalt för att förebygga konflikter.<sup>71</sup>

Samtidigt är det dock viktigt att poängtera att de är aktiva inom det internationella samfundet via till exempel sin permanenta deltagarstatus inom det arktiska rådet, samarbeten med FN, samarbeten med Kanadas regering med mera. Deras påverkan inom dessa samarbeten upplevs dock som oklara utifrån materialet som har analyserats och ingen av dessa samarbets initiativ kretsar kring djuphavsgruvdrift specifikt.<sup>72</sup>

#### 4.3.3 Avtalsförhandling

Analyserna som kan dras kring detta koncept knyter till stor del an till föregående koncept då institutionens relationsbyggande till stor del tar plats inom kontexterna av olika former av avtalsförhandlingar. Detta i kombination med ICCs begränsningar kring interaktion med internationella parter i sammanhang där institutionen inte anser att ursprungsbefolkningar eller deras intressen är närvarande, gör således att avtalsförhandlingar blir ett väldigt framträdande tema inom materialet. Eftersom Institutionen enbart fokuserar på att representera ursprungs rättigheter och deras intressen, så innebär detta således att majoriteten av institutionens självutnämnda funktioner och strategier kretsar kring att ta fram avtal i

---

<sup>70</sup> Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE.*

<sup>71</sup> Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE.*

<sup>72</sup> Inuit Circumpolar Council. *The Inuit Circumpolar Council political universe.*

förmån för de grupper som ICC representerar. Således betonas ett flertal punkter inom konceptet (förespråkande av ursprungs rättigheter och intressen inom internationella forum, deltagande i politiska, ekonomiska och sociala institutioner, främjande av ursprungsbefolkningars självförsörjande samt tillväxt och flera punkter vilket berör förespråkande av miljöförvaltning utifrån gruppernas intressen) som grundläggande funktioner för institutionen. Vilket ger intrycket av att avtalsförhandlingar ses som viktigt inom ICC. Materialet ger vidare en bild av att det är genom avtalsförhandlingar som ICC menar att de kan göra som mest påverkan.<sup>73</sup> Detta i kombination med institutionens historia av samarbeten med det arktiska rådet, FN och Kanadas regering ger intrycket av att institutionen har ett praktiskt och aktuellt fokus. Likt havsrättskonventionen där FNs material gav intrycket av att lösa problem juridiskt när de har uppstått istället för att förebygga dem innan de bryter ut.<sup>74</sup>

#### 4.3.4 Miljöavtalsförvaltning

ICC framhåller två huvudsakliga syften med institutionen i relation till miljöavtalsförvaltning. Det första syftet är att förespråka en långsiktig förvaltning av Arktis djur och natur, miljö samt biologisk produktivitet, i enlighet med institutionens medlemmars intressen. Det andra syftet, som är särskilt relevant för djuphavsgruvdrift i Arktis, är att förespråka en ansvarsfull förvaltning och användning av icke förnybara resurser, samt att integrera dessa resurser i både nuvarande och framtida utvecklingar av ursprungsekonomier, i enlighet med ursprungsbefolkningarnas rättigheter och intressen. Vid analys av detta i kontexten av djuphavsgruvdrift framstår det att ICC både är medvetna om den ekonomiska potentialen i regionen och intresset från många aktörer att förvalta resurserna. Samtidigt visar ICC ett starkt engagemang för att vara involverade i den framtida förvaltningen av dessa resurser. Trots bristen på specifika projekt och avtalsförhandlingar kring djuphavsgruvdrift, lägger ICC en solid grund i sitt material för varför de bör vara delaktiga i framtida förvaltning och hur de ämnar att bidra.<sup>75</sup> Vilket ytterligare backas upp av deras tidigare samarbeten med internationella aktörer vilket ger ytterligare legitimitet till ICC som delaktig institution inom miljöavtalsförvaltningen för djuphavsgruvdrift i Arktis.<sup>76</sup>

<sup>73</sup> Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE.*

<sup>74</sup> Inuit Circumpolar Council. *The Inuit Circumpolar Council political universe.*

<sup>75</sup> Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE.*

<sup>76</sup> Inuit Circumpolar Council. *The Inuit Circumpolar Council political universe.*

## 5 Diskussion

Efter en analys av materialet utifrån teorin om miljödiplomati blir det tydligt att de olika institutionerna i Arktis har olika förhållningssätt till konfliktförebyggande arbete inom intressekonflikten kring djuphavsgruvdrift. Dessa förhållningssätt baseras delvis på huruvida institutionerna erkänner de skilda intressena gällande Arktis djuphavsgruvdrift som en intressekonflikt.

Det Arktiska rådet verkar vara medvetet om att en intressekonflikt har uppstått i samband med smältandet av Arktis isar och betonar vikten av att hantera denna konflikt genom konfliktförebyggande metoder. Den upprepade förekomsten av konfliktförebyggande koncept inom rådets material, tillsammans med teorins analytiska perspektiv, indikerar att institutionens främsta syfte är att förebygga konflikter i Arktis. Det är dock intressant att notera att det saknas projekt som direkt fokuserar på att förebygga konflikter inom djuphavsgruvdrift i området. Trots rådets erkännande av den generella intressekonflikten i Arktis och medvetenhet om att djuphavsgruvdrift sannolikt kommer att bli mer aktuellt i takt med den globala uppvärmningen, samt dess goda redskap för konfliktförebyggande arbete, är avsaknaden av ett specifikt projekt kring djuphavsgruvdrift anmärkningsvärd. En möjlig förklaring till detta är att personliga intressen hos institutionens medlemmar kan komma i vägen för institutionens konfliktförebyggande arbete. Denna aspekt är viktig att ha i åtanke då distinktionen mellan en institution som en enhet för att hantera intressekonflikten och en institution som en aktör inom konflikten är framträdande genom hela arbetet. För Arktiska rådet blir denna distinktion svår eftersom det ämnar att fungera som en plattform för samarbete samtidigt som det är uppbyggt av aktörer inom konflikten och är beroende av deras ekonomiska stöd. Därför kan det antas att bristen på projekt kring djuphavsgruvdriften till stor del beror på interna slitningar inom rådets aktörer och deras intressen kring resursförvaltning. Detta gör att konfliktförebyggandet inom Arktiska rådet specifikt för djuphavsgruvdriften upplevs mer indirekt än direkt.

Havsrättskonventionen verkar däremot ha ett större fokus på konfliktlösning snarare än konfliktförebyggande. Detta trots att institutionen belyser många konfliktförebyggande koncept inom värderingssammanhang snarare än praktiska kontexter. Ett exempel på detta är att de publicerar mycket lättillgängligt material (t.ex. i videoformat) som betonar vikten av samarbete mellan en variation av aktörer. Samtidigt finns det inom de avtal som fastställts inom konventionen ett tydligt traditionellt synsätt på stater som huvudaktörer. Detta resulterar

i att institutionen har konfliktförebyggande värderingar som inte genomsyrar deras juridiska arbete, vilket leder till få konfliktförebyggande projekt. Denna traditionella syn på stater som huvudaktörer gör det svårt för institutionen att passa in i den arktiska kontexten, som präglas av ett mer flytande förhållningssätt till institutionalisering. En möjlig anledning till att det inte finns något specifikt projekt inom havsrättskonventionen som arbetar med djuphavsgruvdrift i Arktis är att det arktiska området, med sin flytande natur och politiska komplexitet, utgör en utmaning för FN. Trots att havsrättskonventionen har projekt som ISA i andra områden, kan interna spänningar mellan FN:s aktörer också försvåra etableringen av liknande projekt i Arktis. Arktis är både ett militärt strategiskt område och ett framtida naturresursstrategiskt område, omgivet av flera militära, ekonomiska och politiska stormakter med en lång historia av skilda intressen. Dessa interna politiska spänningar kan därför vara en anledning till havsrättskonventionens passiva förhållningssätt till konfliktförebyggande inom Arktis djuphavsgruvdrift.

ICCs förhållningssätt till konfliktförebyggande arbete inom intressekonflikten kan ses som en blandning av de två större institutionernas förhållningssätt. Detta är inte förvånande med tanke på hur sammanvävda dessa tre institutioner är i institutionaliseringen av Arktis djuphavsgruvdrift. ICC, som representerar en grupp som är en okonventionell aktör inom denna typ av konflikter (ursprungsbefolkningar), har en okonventionell syn på vilka aktörer som är inkluderade i intressekonflikter. ICC präglas också av en flytande form av institutionalisering, vilket är logiskt med tanke på deras starka närvaro inom Arktiska rådet. Samtidigt agerar ICC utifrån sina medlemmars intressen, vilket kombinerat med relationsbyggande initiativ gör att ICC upplevs ha ett praktiskt förhållningssätt till konfliktförebyggande. ICCs fokus på konfliktlösning snarare än förebyggande leder till ett stort fokus på avtalsförhandling och juridik. Deras förhållningssätt, som baseras på medlemmarnas personliga intressen, försvårar ytterligare distinktionen mellan ICC som institution eller aktör inom intressekonflikten kring djuphavsgruvdrift. ICC upplevs vara medvetna om intressekonflikten gällande resursutvinningen i Arktis men verkar inte vara angelägna att förebygga denna konflikt. Istället är de mer dedikerade till att motivera varför de bör vara inkluderade i framtida förhandlingar gällande djuphavsgruvdrift. Detta förhållningssätt är mer karaktäristiskt för en aktör snarare än en institution, samtidigt som ICC är uppbyggda som en institution och faller inom klassificeringen för institutioner.

ICCs förhållningssätt till konfliktförebyggande, som placerar dem i en gråzon mellan institution och aktör, ger insikt i de organisatoriska svårigheter som stora multiaktörsbaserade institutioner möter. Arktiska rådet, som har ett starkt konfliktförebyggande fokus inom sin värdegrund, upplever rimligtvis stora svårigheter i att genomföra sina konfliktförebyggande projekt när aktörerna inom institutionen har olika förhållningssätt till ämnet. Rådet måste hantera dessa interna splittringar samtidigt som de anpassar sig efter FN och havsrättskonventionen, som också har egna interna splittringar och juridisk makt, vilket ytterligare kan påverka rådets arbete.

Denna problematik är inte unik för Arktiska rådet utan kan tillämpas på andra institutioner som fungerar som aktörer inom Arktiska rådet. Interna slitningar mellan institutionernas aktörer och deras olika intressen försvårar en enhetlig och konsekvent strategi för konfliktförebyggande. Det blir tydligt att det finns ett behov av att skapa mekanismer som kan hantera och minimera dessa interna konflikter för att effektivisera arbetet med konfliktförebyggande åtgärder i regionen. Ett möjligt sätt att hantera dessa utmaningar är att öka transparensen och dialogen mellan de olika aktörerna inom institutionerna. Genom att främja en öppen kommunikationskultur kan institutionerna bättre förstå och hantera de olika intressena som finns representerade. Detta kan också bidra till att skapa en gemensam grund för att utveckla och implementera konfliktförebyggande projekt som är till nytta för alla berörda parter.

Vidare skulle en starkare integrering av vetenskaplig forskning och traditionell kunskap kunna stärka de konfliktförebyggande insatserna. Genom att kombinera modern vetenskap med den traditionella kunskapen hos ursprungsbefolkningarna kan institutionerna utveckla mer omfattande och inkluderande strategier för att hantera intressekonflikterna i Arktis. Detta kan också bidra till att bygga broar mellan olika aktörer och främja ett mer holistiskt och hållbart förhållningssätt till resursförvaltning. Detta är dock bevisligen svårt i praktiken vilket rådets data pekar på. Därmed är det också viktigt att institutionerna arbetar för att stärka den rättsliga och politiska ramen för konfliktförebyggande i Arktis. Genom att utveckla tydligare och mer bindande avtal kan institutionerna säkerställa att konfliktförebyggande åtgärder inte bara är frivilliga utan också juridiskt bindande. Detta kan bidra till att skapa en mer förutsägbar och stabil miljö för alla aktörer och minska risken för att interna slitningar hindrar genomförandet av konfliktförebyggande projekt.

Sammanfattningsvis är interna slitningar mellan institutionernas aktörer och de organisatoriska svårigheterna troliga orsaker till bristen på konfliktförebyggande initiativ inom Arktis.

## 6 Slutsatser

Arbetet har identifierat tre olika förhållningssätt till konfliktförebyggande inom kontexten för djuphavsgruvdrift i Arktis hos de tre institutioner som har analyserats. För det arktiska rådet så drar arbetet slutsatsen att rådets förhållningssätt till konfliktförebyggande arbete i anmälhet är positivt och högt prioriterat inom institutionen men att det råder en brist kring praktiska projekt vilket är specifikt inriktade på djuphavsgruvdrift. Denna brist på djuphavsgruvdrifts-inriktade initiativ kan bland annat bero på splittringar mellan rådets interna aktörer men är något som behöver ytterligare forskning för att kunna bekräftas. Vidare konstaterar arbetet att förhållningssättet kring konfliktförebyggande arbete inom intressekonflikten för havsrättskonventionen karakteriseras av ett passivt förhållningssätt där konfliktförebyggande koncept delvis belyses inom institutionen men där institutionens stora satsningar istället ligger på konfliktlösande arbete. Havsrättskonventionen karakteriseras inom arbetet även av en traditionell syn på konflikter och aktörer vilket gör institutionens förhållningssätt till konfliktförebyggande inom djuphavsgruvdrift svårt att passa in i den flytande kontexten av Arktis. Något som arbetet även identifierar hos ICC där institutionens förhållningssätt tycks vara präglad av både Havsrättskonventionen och det arktiska rådets navigering av konfliktförebyggande inom ämnet. ICC karakteriseras vidare även av sin position i gråzonen mellan en aktör inom intressekonflikten och en institution berörd av denna konflikt.

Således drar uppsatsen slutsatsen att förhållningssätten som institutionerna har till konfliktförebyggande arbete inom intressekonflikter relaterade till djuphavsgruvdrift i Arktis minst sagt rör sig inom ramarna för flytande institutionalisering. Detta innebär att institutionernas sammanställda förhållningssätt delvis är tydliga samtidigt som de kan upplevas som otydliga genom den invecklade interaktionen mellan olika institutioner och aktörer i Arktis. Slutsatsen faller således i linje med tidigare forskning på Arktis institutionalisering men presenterar även flera frågor som hade kunnat vara föremål för vidare forskning kring ämnet. Bland annat hade en djupdykning kring institutionernas motiv till deras förhållningssätt till konfliktförebyggande varit relevant samt forskning som specifikt inriktar sig på distinktionen mellan aktörer och institutioner inom Arktis intressekonflikt. Svaret på forskningsfrågan "Hur förhåller institutionerna i Arktis sig till konfliktförebyggande koncept inom intressekonflikten kring djuphavsgruvdriften?" kan således besvaras som följande: Institutionerna i arktis förhåller sig generellt positivt till konfliktförebyggande i en hypotetisk

kontext men upplever en variation i prioritering och motiv till att inkorporera konfliktförebyggande värderingar i praktiken som konsekvens av Arktis flytande institutionella grund.



## 7 Referenser

Arctic council. *ABOUT THE ARCTIC COUNCIL*. <https://arctic-council.org/about/>

Arctic council. *COOPERATION FOR A SUSTAINABLE ARCTIC OCEAN*. <https://arctic-council.org/explore/topics/ocean/>

Avi Ben-Bassat. Conflicts, Interest Groups, and Politics in Structural Reforms. *The journal of Law and economics*. Vol 54, nr 4, 2011: p 937-952  
<https://www-journals-uchicago-edu.ludwig.lub.lu.se/doi/epdf/10.1086/658672>

Connolly Charlotte. Under the Arctic Ice: Climate Futurism, Inuit Sovereignty, and Deep Seabed Mining in the Just Transition. *Ocean Yearbook Online*. Vol 37, nr. 5, 2023: p 313-360  
[https://brill-com.ludwig.lub.lu.se/view/journals/ocyo/37/1/article-p311\\_14.xml?ebody=pdf-96202](https://brill-com.ludwig.lub.lu.se/view/journals/ocyo/37/1/article-p311_14.xml?ebody=pdf-96202)

Förenta Nationerna. *FÖRENTA NATIONERNAS HAVSRÄTTSKONVENTION OCH AVTALET OM GENOMFÖRANDE AV DEL XI I DENNA KONVENTION*. Europeiska gemenskapernas officiella tidning.  
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:21998A0623\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:21998A0623(01))

International seabed authority. *About ISA*. <https://www.isa.org/jm/about-isa/>

Inuit Circumpolar Council. *Circumpolar Inuit Declaration on Arctic Sovereignty*  
<https://www.inuitcircumpolar.com/icc-international/circumpolar-inuit-declaration-on-arctic-sovereignty/>

Inuit Circumpolar Council. *UNITED VOICE OF THE ARCTIC*.  
<https://www.inuitcircumpolar.com/>

Inuit Circumpolar Council. *ICC International: REPRESENTING CANADIAN INUIT ON THE INTERNATIONAL STAGE*.  
<https://www.inuitcircumpolar.com/icc-international/icc-charter/>

Inuit Circumpolar Council. *The Inuit Circumpolar Council political universe*.

<https://www.inuitcircumpolar.com/about-icc/icc-political-universe/>

Korkut, Ekrem, and Lara B. Fowler. "Melting Ice and Deep Waters: The United States and Deep Seabed Mining in the Arctic." *Natural Resources & Environment*, vol. 34, no. 2, 2019, pp. 27–30. *JSTOR*, <https://www.jstor.org/stable/27010572>. Accessed 24 May 2024.

Lisa A. Levin, Kathryn Mengerink, Kristina M. Gjerde, Ashley A. Rowden, Cindy Lee Van Dover, Malcolm R. Clark, Eva Ramirez-Llodra, Bronwen Currie, Craig R. Smith, Kirk N. Sato, Natalya Gallo, Andrew K. Sweetman, Hannah Lily, Claire W. Armstrong, Joseph Brider, Defining "serious harm" to the marine environment in the context of deep-seabed mining, *Marine Policy*, Volume 74, 2016, Pages 245-259, [https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X1630495X?ref=pdf\\_download&fr=RR-2&rr=888b7e0cab769909](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X1630495X?ref=pdf_download&fr=RR-2&rr=888b7e0cab769909)

Siedschlag Alexander. Political Institutionalization and Conflict Management in the New Europe: Path-Shaping for the Better or Worse?. *American Political Science Association*. Berlin: Humboldt University Berlin, 2001

[https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30918281/apsa2001-libre.pdf?1363286726=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DPolitical\\_Institutionalization\\_and\\_Confl.pdf&Expires=1712229553&Signature=d4U152wIcS92EVIflGOGlHFJ7eu8HQrtWLZaVYf1BeyPftZtsuOJXV6PW2GYvpP7NcgEe2E6u-VcTvF9bSgLOCfdADDCQ0LGDOV98UJtA6bfwxFoFAkI3JRAOr9skBIXxZzhmmUf75hR8BM--~W4kB5cAghG8hdOr7Or3CHNfZoafwpjk0FlSRMxNPTGPNr6ljEWd3LNpIckR6kWUx4K4eUppAhWy71fCELp3HGnx7i9qLKQv-OZBCuVPvvIARdAa8Wh0~IzFO7HpMEMGqaFEmD2UuYitSY4iXzhzMpyINRZXTcXDw3G9BxcWKWXwhxKFocexOwD4TDiOE05AxA4pkw\\_\\_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30918281/apsa2001-libre.pdf?1363286726=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DPolitical_Institutionalization_and_Confl.pdf&Expires=1712229553&Signature=d4U152wIcS92EVIflGOGlHFJ7eu8HQrtWLZaVYf1BeyPftZtsuOJXV6PW2GYvpP7NcgEe2E6u-VcTvF9bSgLOCfdADDCQ0LGDOV98UJtA6bfwxFoFAkI3JRAOr9skBIXxZzhmmUf75hR8BM--~W4kB5cAghG8hdOr7Or3CHNfZoafwpjk0FlSRMxNPTGPNr6ljEWd3LNpIckR6kWUx4K4eUppAhWy71fCELp3HGnx7i9qLKQv-OZBCuVPvvIARdAa8Wh0~IzFO7HpMEMGqaFEmD2UuYitSY4iXzhzMpyINRZXTcXDw3G9BxcWKWXwhxKFocexOwD4TDiOE05AxA4pkw__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA)

Malcolm R. Clark, Jennifer M. Durden, Sabine Christiansen. Environmental Impact Assessments for deep-sea mining: Can we improve their future effectiveness?. *Marine Policy*. Volume 114, 2020  
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X18307309?via%3Dihub#pre-view-section-abstract>

PAME: Protection of the arctic marine environment. *Marine and coastal mineral extraction*.  
<https://pame.is/projects-new/resource-exploration-and-development/redeg-current-projects-2021-2023/438-marine-and-coastal-mineral-extraction>

PAME: Protection of the arctic marine environment. *Resource Exploration and Development*.  
<https://pame.is/index.php/projects/resource-exploration-and-development>

Ramirez-Llodra Eva, Hilario Ana, Paulsen Emil, Costa Carolina Ventura, Bakken Torkild, Johnsen Geir, Rapp Hans Tore. Benthic Communities on the Mohn's Treasure Mound: Implications for Management of Seabed Mining in the Arctic Mid-Ocean Ridge. *Frontiers in Marine Science* . Vol 7, 2020  
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmars.2020.00490/full>

Siedschlag Alexander. Political Institutionalization and Conflict Management in the New Europe: Path-Shaping for the Better or Worse?. *American Political Science Association*. Berlin: Humboldt University Berlin, 2001  
[https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30918281/apsa2001-libre.pdf?1363286726=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DPolitical\\_Institutionalization\\_and\\_Confl.pdf&Expires=1712229553&Signature=d4U152wIcS92EVIflGOglHFJ7eu8HQRtWLZaVYf1BeyPftZtsuOJXV6PW2GYvpP7NcgEe2E6u-VcTvF9bSgLOCfdADDCO0LGDOV98UJtA6bfwxFoFAkI3JRAOr9skBIXxZzhmmUf75hR8BM--W4kB5cAghG8hdOr7Or3CHNfZoafwpjk0FlSRMxNPTGPNr6ljEWd3LNpIckR6kWUx4K4eUppAhWy71fCElp3HGnx7i9qLKQv-OZBCuVPvvIARdAa8Wh0~IzFO7HpMEMGqaFEmD2UuYitSY4iXzhzMpyINRZXTCXDw3G9BxcWKWXwhxKFocexOwD4TDiOE05AxA4pkw\\_\\_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/30918281/apsa2001-libre.pdf?1363286726=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DPolitical_Institutionalization_and_Confl.pdf&Expires=1712229553&Signature=d4U152wIcS92EVIflGOglHFJ7eu8HQRtWLZaVYf1BeyPftZtsuOJXV6PW2GYvpP7NcgEe2E6u-VcTvF9bSgLOCfdADDCO0LGDOV98UJtA6bfwxFoFAkI3JRAOr9skBIXxZzhmmUf75hR8BM--W4kB5cAghG8hdOr7Or3CHNfZoafwpjk0FlSRMxNPTGPNr6ljEWd3LNpIckR6kWUx4K4eUppAhWy71fCElp3HGnx7i9qLKQv-OZBCuVPvvIARdAa8Wh0~IzFO7HpMEMGqaFEmD2UuYitSY4iXzhzMpyINRZXTCXDw3G9BxcWKWXwhxKFocexOwD4TDiOE05AxA4pkw__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA)

Soltvedt Hvinden Ida. To mine or not to mine the deep seabed? The relative influence of competing NGO views in defining “serious harm” to the marine environment. *Maritime Studies*. Vol 23, nr 11, 2024.  
<https://link-springer-com.ludwig.lub.lu.se/article/10.1007/s40152-023-00345-x>

Susskind, Lawrence E., and Saleem H. Ali. 'What Is This Book About?'. *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements* (New York, 2014; online edn,

Oxford Academic, 20 Nov. 2014),  
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199397976.003.0001>, accessed 24 May 2024.

Susskind, Lawrence E., Saleem H. Ali, and Zakri Abdul Hamid, *Environmental Diplomacy: Negotiating More Effective Global Agreements* (New York, 2014; online edn, Oxford Academic, 20 Nov. 2014), <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199397976.001.0001>, accessed 15 May 2024.

UNESCO. Ocean Decade Challenges. (youtube)2022.  
[https://www.youtube.com/watch?v=NKFhhwpsm-8&ab\\_channel=UNESCO](https://www.youtube.com/watch?v=NKFhhwpsm-8&ab_channel=UNESCO)

United Nations. *Oceans and the Law of the Sea*.  
<https://www.un.org/en/global-issues/oceans-and-the-law-of-the-sea>

UN environment programme. How countries are cooperating to protect the ocean.  
(youtube)2022.  
[https://www.youtube.com/watch?v=EUD5RmgK0WE&ab\\_channel=UNEnvironmentProgramme](https://www.youtube.com/watch?v=EUD5RmgK0WE&ab_channel=UNEnvironmentProgramme)

Van Tatenhoves Jan. *Liquid Institutionalization at Sea: Reflexivity and Power Dynamics of Blue Governance Arrangements*. Cham: Springer Nature Switzerland AG, 2022  
<https://link-springer-com.ludwig.lub.lu.se/book/10.1007/978-3-031-09771-3>